

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
obowiązujące w IV Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Reja
w Zabrze

(Ewaluacja: 28.05.2026)

Działając na podstawie art. 22b ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, Dyrektor IV Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Reja w Zabrze (zwanego dalej „szkołą”) z dniem 28.05.2024 wprowadza do stosowania Standardy Ochrony Małoletnich (zwane dalej „Standardami”), których naczelnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim uczniom (zwanym dalej „uczniami” z uwzględnieniem wszystkich płci), dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w ich jak najlepszym interesie.

Standard 1 – Szkoła opracowała, przyjęła i wdrożyła do realizacji Standardy Ochrony Małoletnich, które określają:

- a) Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu.
- b) Procedury reagowania na krzywdzenie.
- c) Procedury i osoby odpowiedzialne za przyjęcie zgłoszenia, dokumentowanie i dalsze działania pomocowe.
- d) Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
- e) Zasady bezpiecznych relacji personel–małoletni w tym zachowania niedozwolone.
- f) Zasady bezpiecznych relacji małoletni–małoletni, w tym zachowania niedozwolone.
- g) Zasady ochrony wizerunku małoletniego i danych osobowych małoletniego.
- h) Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.
- i) Procedury ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie, w tym ochrony wizerunku i danych osobowych.
- j) Zasady upowszechniania i ewaluacji Standardów.

Standard 2 – Szkoła stosuje zasady bezpiecznej rekrutacji personelu, regularnie szkoli personel ze Standardów.

Standard 3 – Szkoła wdrożyła i stosuje procedury interwencyjne, które znane są i udostępnione całemu personelowi. Każdy pracownik wie, komu należy zgłosić informację o krzywdzeniu małoletniego i kto jest odpowiedzialny za działania interwencyjne. Każdemu pracownikowi szkoły udostępnione są dane kontaktowe do lokalnych instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie i interwencję w przypadku krzywdzenia małoletnich.

Standard 4 – Szkoła co najmniej raz na 2 lata monitoruje i w razie konieczności ewaluuje zapisy Standardów, konsultując się z personelem, uczniami i rodzicami oraz aktualizując

Spis treści

Rok szkolny 2023/2024.....	1
ROZDZIAŁ 1.....	5
POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	5
ROZDZIAŁ 2.....	5
PROCEDURA KONTROLI PRACOWNIKÓW PRZED DOPUSZCZENIEM DO PRACY Z MAŁOLETNIAMI W ZAKRESIE SPEŁNIANIA PRZEZ NICH WARUNKÓW NIEKARALNOŚCI ZAPRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJNOŚCI.....	5
Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci	7
ROZDZIAŁ 3.....	8
1. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM	8
2. WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE.....	12
ROZDZIAŁ 4.....	13
ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO.....	13
KARTA PRZEBIEGU INTERWENCJI.....	13
SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA UCZNIA PRZEZ OSOBY TRZECIE (NP. WOŁONTARIUSZE, PRACOWNICY ORGANIZACJI/INSTYTUCJI, PRAKTYKANCY ORAZ INNE OSOBY, KTÓRE MAJĄ KONTAKT Z UCZNIEM).....	14
SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA UCZNIA PRZEZ OSOBĘ NIELETNIĄ, CZYLI TAKĄ, KTÓRA NIE UKOŃCZYŁA 18 ROK UŻYCIA (PRZEMOC RÓWIEŚNICZA).....	15
SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA UCZNIA PRZEZ RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO.....	15
ROZDZIAŁ 5.....	16
PROCEDURA I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA SKŁADANIE ZAWIADOMIEŃ O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO ORAZ ZAWIADAMIANIA SĄDU OPIEKUŃCZEGO.....	16
ROZDZIAŁ 6.....	17
ZASADY PRZEGLĄDU I AKTUALIZACJI STANDARDÓW.....	17
ROZDZIAŁ 7.....	18
ZAKRES KOMPETENCJI OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZAPRZYGOTOWANIE PERSONELU SZKOŁY, ZASADY PRZYGOTOWANIATEGO PERSONELU	18
ROZDZIAŁ 8.....	18
ZASADY UDOSTĘPNIANIA PERSONELOWI, MAŁOLETNIAMI ICH OPIEKUNOM POLITYKI DO JEJ ZAZNAJOMIENIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA.....	18
ROZDZIAŁ 9.....	19
OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ O ZDARZENIACH ZAGRAŻAJĄCYCH MAŁOLETNIEMU I UDZIELANIE MU WSPARCIA.....	19
ROZDZIAŁ 10.....	19
SPÓSÓB DOKUMENTOWANIA I ZASADY PRZECHOWYWANIA UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO	19
ROZDZIAŁ 11.....	20
ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO INTERNETU ORAZ PROCEDURA OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI W INTERNECIE ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE	20
ROZDZIAŁ 12.....	21
ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA.	21
1. Rozpoznanie sygnałów.....	21
2. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji.....	21
3. Potwierdzenie sygnałów z innych źródeł.....	22
4. Analiza zebranych informacji – diagnoza problemu krzywdzenia ucznia	22

5. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia ucznia.	23
6. Działania prawne.	23
7. Zadania szkoły w pomocy uczniowi krzywdzonemu.	24
ROZDZIAŁ 14.	29
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŚMIERCI JEDNEGO Z	
RODZICÓW/OPIEKUNÓW PRAWYCH UCZNIA	
1. Cel procedury	29
2. Zakres procedury.	29
3. Osoby odpowiedzialne.	29
4. Uzyskanie informacji o zdarzeniu.	29
5. Działania szkoły po uzyskaniu informacji.	29
6. Rozmowa wspierająca z uczniem	30
7. Działania wobec klasy ucznia	30
8. Formy wsparcia psychologiczno-pedagogiczne	30
9. Monitorowanie sytuacji ucznia.	31
10. Postanowienia końcowe.	31

ROZDZIAŁ 1.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Celem Standardów Ochrony Małoletnich jest:

- a) zwrócenie uwagi personelu szkoły, rodziców i podmiotów współpracujących na konieczność podejmowania wzmożonych działań na rzecz ochrony małoletnich uczniów przed krzywdzeniem;
- b) określenie zakresu obowiązków przedstawicieli szkoły w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony uczniów przed krzywdzeniem;
- c) wypracowanie adekwatnej procedury do wykorzystania podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich;
- d) wprowadzenie wzmożonej działalności wychowawczo- profilaktycznej w zakresie zapewnienia ochrony uczniów przed przemocą.
- e) personel szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia ucznia, monitoruje sytuację i dobrostan ucznia oraz stosuje zasady określone w Standardach.
- f) niedopuszczalne jest stosowanie przez personel wobec ucznia jakiegokolwiek formy przemocy.
- g) Ze Standardami zapoznawany jest cały personel szkoły, a także uczniowie i ich rodzice, zgodnie z procedurami określonymi w treści Standardów.
- h) Dyrektor szkoły wyznacza wszystkich pracowników placówki za monitorowanie realizacji Standardów, reagowanie na sygnały ich naruszenia, ewaluowanie i modyfikowanie zapisów Standardów i prowadzenie rejestru interwencji i zgłoszeń.
- i) Za monitoring bezpieczeństwa urządzeń teleinformatycznych z dostępem do Internetu, Dyrektor czyni odpowiedzialnym osobę nadzorującą sprzęt informatyczny.

ROZDZIAŁ 2.

PROCEDURA KONTROLI PRACOWNIKÓW PRZED DOPUSZCZENIEM DO PRACY Z MAŁOLETNIMI W ZAKRESIE SPEŁNIANIA PRZEZ NICH WARUNKÓW NIEKARALNOŚCI ZAPRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJNOŚCI

Zasady bezpiecznej rekrutacji w szkole.

I) Poznaj dane kandydata/kandydatki, które pozwolą jak najlepiej zweryfikować jego/jej kwalifikacje, w tym stosunek do wartości podzielanych przez szkołę, takich jak ochrona praw uczniów i szacunek do ich godności. Szkoła musi zadbać, aby osoby przez nią zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy-zlecenia oraz wolontariusze/stażyści/praktykanci) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z małoletnimi oraz były dla nich bezpieczne. Aby sprawdzić powyższe, w tym stosunek osoby zatrudnianej do uczniów i podzielania wartości związanych z szacunkiem wobec nich oraz przestrzegania ich praw, szkoła może żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących:

- wykształcenia,
- kwalifikacji zawodowych,
- przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.

W każdym przypadku szkoła musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez nią zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia. Szkoła powinna zatem znać:

- Imię (imiona) i nazwisko,
- Datę urodzenia,
- dane kontaktowe osoby zatrudnianej.

II) Pobierz dane osobowe kandydata/kandydatki, w tym dane potrzebne do sprawdzenia jego/jej danych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi szkoła jest zobowiązana sprawdzić osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – rejestr dostępem ograniczonym. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl. Aby sprawdzić osobę w rejestrze, placówka potrzebuje następujących danych kandydata/kandydatki:

- a) Imię nazwisko,
- b) Data urodzenia,
- c) PESEL,
- d) nazwisko rodowe,
- e) imię ojca,
- f) imię matki.

III) Pobierz zaświadczenie kandydata/kandydatki z Krajowego Rejestru Karnego, jeżeli zezwalająca to przepisy prawa. Gdy pozwalają na to przepisy prawa, szkoła jest zobowiązana do domagania się od osoby zatrudnianej zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego. Zaświadczenia z KRK można domagać się wyłącznie, w przypadkach, gdy przepisy prawa wprost wskazują, że pracowników w zawodach lub na danych stanowiskach obowiązuje wymóg niekaralności. Wymóg niekaralności obowiązuje m.in. pracowników samorządowych oraz nauczycieli, w tym nauczycieli zatrudnionych w placówkach publicznych oraz niepublicznych.

Poproś kandydata/kandydatkę o złożenie oświadczenia o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.

IV) Pobierz zaświadczenie kandydata/kandydatki z centralnego rejestru orzeczeń dyscyplinarnych. Aby sprawdzić osobę w rejestrze, placówka potrzebuje PESEL kandydata/kandydatki.

**Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad
ochrony dzieci**

.....
(miejscowość, data)

Ja,.....,nrPESEL.....oświadczam,
że posiadam pełną zdolność do czynności prawnych, korzystam z praw publicznych, nie
byłem (-am) skazany(-a) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności,
i przestępstwa zużyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie
żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Nie zostałem (-am) skazany
(-a) prawomocnym wyrokiem za przestępstwa umyślne. Ponadto oświadczam, że
zapoznałem (-am) się z standardami ochrony uczniów obowiązującymi w IV Liceum
Ogólnokształcącym im. Mikołaja Reja w Zabrze i zobowiązuje się do ich przestrzegania.
Jestem świadomy(-a) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis)

ROZDZIAŁ 3.

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY UCZNIEM A PERSONELEM ORAZ WYMOGI W ZAKRESIE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIMI, A W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE ZACHOWAŃ NIEDOZWOLONYCH.

1. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM.

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiegokolwiek formie. Realizując te cele, personel działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów, wolontariuszy i praktykantów. Znajomość i zaakceptowanie zasad potwierdza się, podpisując oświadczenie.

Relacje personelu z uczniami

Jesteś zobowiązany(-a) do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia, czy twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec ucznia są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji twojego zachowania.

Komunikacja z uczniami

- W komunikacji z uczniami zachowuj cierpliwości i szacunek.
- Słuchaj uważnie uczniów i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
- Nie wolno ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać ucznia. Niewolno ci krzyczeć na ucznia w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa ucznia lub innych uczniów.

- Nie wolno ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących ucznia wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów. Obejmuje to wizerunek ucznia, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- Podejmując decyzje dotyczące ucznia, poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
- Szanuj prawo ucznia do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić ucznia, wyjaśnij mu to najszybciej, jak to możliwe.
- Jeśli pojawi się konieczność, porozmawiania z uczniem na osobności, zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych. Możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
- Nie wolno ci zachowywać się w obecności uczniów w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec uczniów relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby). Zapewnij uczniów, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć tobie lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła instytucja) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy. Osoba przyjmująca informację, sporządza notatkę służbową w obecności małoletniego, który weryfikuje treść, potwierdzając ją własnym podpisem. Osoba przyjmująca informację przekazuje notatkę osobie wskazanej w procedurach interwencji.

Działania z uczniami

- Doceniaj i szanuj wkład uczniów w podejmowane działania, aktywnie ich angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
- Unikaj faworyzowania uczniów.
- Nie wolno ci nawiązywać z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie uczniom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę.
- Nie wolno ci utrzymywać wizerunku ucznia (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia

wizerunków uczniów, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych uczniów.

- Nie wolno ci proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności uczniów.
- Nie wolno ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka ani rodziców/opiekunów ucznia. Nie wolno ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów ucznia. Nie wolno ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych, czy drobnych upominków.
- Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie uczniem przez pracownika lub pracownikiem przez ucznia, muszą być raportowane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem, reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z uczniami

- Każde przemocowe działanie wobec ucznia jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z uczniem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu – jest odpowiedzią na potrzeby ucznia w danym momencie, uwzględnia wiek ucznia, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego ucznia może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję ucznia, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez ucznia lub osoby trzecie.
- Nie wolno ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej ucznia.
- Nigdy nie dotykaj ucznia w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
- Nie angażuj się w takie aktywności, jak: łaskotanie, udawane walki z uczniem czy brutalne zabawy fizyczne.

- Zachowaj szczególną ostrożność wobec uczniów, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że uczeń będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo, i pomóc uczniowi zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- Kontakt fizyczny z uczniem nigdy nie może być nie jawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub uczniów, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postępuj zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
- W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec ucznia unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z uczniem. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała ci inna osoba ze szkoły.
- Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z uczniem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Kontakty poza godzinami pracy

- Co do zasady kontakt z uczniami powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
- Nie wolno ci zapraszać uczniów do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z uczniami poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
- Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z uczniami i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (dziennik elektroniczny, e-mail, telefon służbowy). Wyjątek stanowi wydarzenie, (np. wycieczka szkolna), podczas którego jedyną możliwością kontaktu jest telefon prywatny.
- Jeśli zachodzi konieczność spotkania z uczniami poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrektora, a rodzice/opiekunowie prawni uczniów muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
- Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli uczniowie i rodzice/opiekunowie uczniów są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych uczniów, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo on-line

- Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikających z rejestracji twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać uczniów, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli twój profil jest publicznie dostępny, uczniowie i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w twoją cyfrową aktywność.
- Nie wolno ci nawiązywać kontaktów z uczniami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
- W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona na terenie szkoły.

2. WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIMI, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE

1. Naczelną zasadą relacji między uczniami jest działanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich uczniów. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego ucznia w jakiegokolwiek formie.
2. Uczniowie powinni powstrzymywać się od używania przemocy, znęcania się nad uczniami słabszymi, od używania języka wulgarnego, obraźliwego.
3. Uczniom nie wolno wzajemnie się zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać. Nie wolno krzyczeć na innych uczniów.
4. Uczniowie powinni szanować prawo innych uczniów do prywatności.
5. Uczniom nie wolno zachowywać się wobec innych uczniów w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec innych uczniów przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
6. Uczniom nie wolno utrzymywać wizerunku innych uczniów (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić/obrazić.
7. Uczniom nie wolno proponować innym uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, a także używać ich w obecności innych uczniów.

ROZDZIAŁ 4.

ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO.

KARTA PRZEBIEGU INTERWENCJI

Imię i nazwisko ucznia:

.....

Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia):

.....

Osoba zawiadamiająca (imię i nazwisko, stanowisko/klasa):

.....

Opis podjętych działań	Data
Spotkanie z rodzicami/prawnymi opiekunami	
Forma podjętych działań: ☐ Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ☐ Wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny ☐ powiadomienie Policji ☐ szkolna pomoc psychologiczno –pedagogiczna w formie:..... ☐ inny rodzaj interwencji, jaki.....	
Plan pomocy dziecku	
Działania szkoły (w tym :pedagoga/psychologa):	

Działania rodziców/prawnych opiekunów:	
Wynik interwencji:	

SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA UCZNIA PRZEZ OSOBY TRZECIE (NP. WOŁONTARIUSZE, PRACOWNICY ORGANIZACJI/INSTYTUCJI, PRAKTYKANCY ORAZ INNE OSOBY, KTÓRE MAJĄ KONTAKT Z UCZNIEM).

Podjeżdżasz, że uczeń:

- doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie; przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.:

a) zadbaj o bezpieczeństwo ucznia i odseparuj go od osoby podejrzanego o krzywdzenie,

b) zawiadom policję – nr tel. 112 lub 997 (w rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane ucznia, dane osoby podejrzanego o krzywdzenie oraz wszelkie znane ci fakty w sprawie);

- doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie):

a) zadbaj o bezpieczeństwo ucznia odseparuj go od osoby podejrzanego o krzywdzenie,

b) zakończ współpracę/rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą ucznia;

- jest pokrzywdzony innymi typami przestępstw:

a) zadbaj o bezpieczeństwo ucznia i odseparuj go od osoby podejrzanego o krzywdzenie,

b) poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej jednostki, w zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane ucznia i dane osoby podejrzanego o krzywdzenie oraz wszelkie znane ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę, zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie danych

umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji);

- doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):

a) zadbaj o bezpieczeństwo ucznia i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,

b) przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę.

SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA UCZNIA PRZEZ OSOBĘ NIELETNIĄ, CZYLI TAKĄ, KTÓRA NIE UKOŃCZYŁA 18 ROK UŻYCIA (PRZEMOC RÓWIEŚNICZA).

Podejrzewasz, że uczeń:

- doświadcza ze strony innego ucznia przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:

a) zadbaj o bezpieczeństwo ucznia i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,

b) przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami uczniów uwikłanych w przemoc,

c) równolegle powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;

- doświadcza ze strony innego ucznia jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):

a) zadbaj o bezpieczeństwo ucznia i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,

b) przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami ucznia krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracuj działania naprawcze,

c) w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA UCZNIA PRZEZ RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO.

Podejrzewasz, że uczeń:

- doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:

a) zadbaj o bezpieczeństwo ucznia i odseparuj go od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie,

b) zawiadom policję – nr 112 lub 997;

- doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun ucznia jest niewydolny wychowawczo (np. uczeń chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez

nadzoru osoby dorosłej):

- a) zadbaj o bezpieczeństwo ucznia,
 - b) porozmawiaj z rodzicem/opiekunem,
 - c) powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego,
 - d) w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej;
- jest pokrzywdzony innymi typami przestępstw – poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;
 - doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
- a) zadbaj o bezpieczeństwo ucznia,
 - b) przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie,
 - c) powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego,
 - d) w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej. Równolegle złóż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

ROZDZIAŁ 5.

PROCEDURA I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA SKŁADANIE ZAWIADOMIEŃ O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO ORAZ ZAWIADAMIANIA SĄDU OPIEKUŃCZEGO.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia, jest ofiarą przemocy w rodzinie, należy podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel lub inny pracownik powinien sporządzić notatkę służbową i przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy/pedagogowi szkolnemu/dyrektorowi szkoły.
2. Pedagog szkolny powinien przeprowadzić rozmowę z uczniem w celu potwierdzenia faktu krzywdzenia, poinformować go o tym, jakie działania jest zobowiązany podjąć, i upewnić się, że uczeń będzie w dotychczasowym miejscu zamieszkania bezpieczny na czas prowadzonych działań. Następnie pedagog wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych, przeprowadza z nimi rozmowę (wywiad), informuje o zamiarze podjęcia określonych działań i przedstawia propozycję ustalenia planu bezpieczeństwa.
3. Pedagog szkolny powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia na

podstawie rozmów z uczniem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan bezpieczeństwa (pomocy uczniowi), który uwzględniałby przede wszystkim sposoby zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa oraz opis wsparcia, jakie szkoła może zaoferować uczniowi, a także informację o specjalistycznych placówkach pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.

4. Pedagog szkolny ustala/omawia/mediuje z rodzicami/opiekunami prawnymi plan bezpieczeństwa (pomocy uczniowi) poprzez określenie sposobu powstrzymania przemocy ze strony dorosłych wobec ucznia i zobowiązanie do skonsultowania sprawy przemocy z psychologiem. Ponadto ustala harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec ucznia.

5. Dyrektor informuje o konsekwencjach prawnych przemocy wobec ucznia i obowiązkach szkoły zgłaszania do prokuratury oraz do sądu rodzinnego i nieletnich przemocy wobec małoletniego.

6. Jeżeli rodzice/opiekunowie odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, dyrektor szkoły niezwłocznie składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub/i wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich.

7. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

ROZDZIAŁ 6.

ZASADY PRZEGLĄDU I AKTUALIZACJI STANDARDÓW.

Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony małoletnich co 2 lata dokonuje przeglądu standardów z aktualnymi przepisami, a w przypadku ich zmian wprowadza stosowne poprawki.

Osobą odpowiedzialną za standardy ochrony małoletnich jest pedagog szkolny wspomagany przez wicedyrektora.

ROZDZIAŁ 7.

ZAKRES KOMPETENCJI OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZAPRZYGOTOWANIE PERSONELU SZKOŁY, ZASADY PRZYGOTOWANIATEGO PERSONELU DO ICH STOSOWANIA ORAZ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA TEJ CZYNNOŚCI

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu szkoły w zakresie stosowania standardów ochrony małoletnich jest Dyrektor szkoły, który z dniem wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich przeprowadza szkolenie dla wszystkich zatrudnionych pracowników. Ponadto, każda osoba z zatrudnionego personelu ma obowiązek zapoznać się dokumentacją wprowadzonych standardów, a przyjęcie ich do realizacji potwierdzić własnoręcznym podpisem.

Nowo zatrudniony pracownik ma obowiązek zapoznać się z ww. dokumentacją po zawarciu umowy o pracę i podpisać stosowne oświadczenie.

ROZDZIAŁ 8.

ZASADY UDOSTĘPNIANIA PERSONELOWI, MAŁOLETNIMI ICH OPIEKUNOM POLITYKI DO JEJ ZAZNAJOMIENIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA.

1. Wszelkie dokumenty/procedury/polityki związane z wprowadzeniem Standardów Ochrony Małoletnich są udostępniane personelowi, uczniom i ich rodzicom/opiekunom na żądanie.
2. Dokumenty te można również znaleźć na stronie internetowej szkoły pod adresem: www.4lo.zabrze.pl
3. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z ww. dokumentacją po zawarciu umowy o pracę.
4. Uczniowie, rodzice/opiekunowie uczniów zapoznawani są z ww. dokumentami każdorazowo na początku roku szkolnego. W przypadku rozpoczęcia nauki przez małoletniego w placówce w trakcie trwania roku szkolnego wychowawca zapoznaje ucznia oraz rodziców/opiekunów w terminie 30 dni.
5. Zapoznanie się z ww. dokumentami każda osoba potwierdza swoim podpisem.

.....

(imię i nazwisko ucznia; klasa)

Oświadczenie rodzica/pełnoletniego ucznia/ucznia*

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w IV Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Reja w Zabrzu i przyjmuję ją do realizacji.

.....

(data, podpis rodzica/ucznia)

**niepotrzebne skreślić*

ROZDZIAŁ 9.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ O ZDARZENIACH ZAGRAŻAJĄCYCH MAŁOLETNIEMU I UDZIELANIE MU WSPARCIA.

Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu jest pedagog szkolny, który w zależności od potrzeb w zakresie udzielenia wsparcia uczniowi wspomagany jest psychologa szkolnego, pedagoga specjalnego oraz wychowawcę klasy.

ROZDZIAŁ 10.

SPOSÓB DOKUMENTOWANIA I ZASADY PRZECHOWYWANIA UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO

Dokumentowanie ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego dokonywane jest w osobnej dokumentacji ze spisem poszczególnych spraw.

Dokumentacja przechowywana jest w gabinecie pedagoga szkolnego zabezpieczona przed dostępem osób postronnych.

ROZDZIAŁ 11.

ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO INTERNETU ORAZ PROCEDURA OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI W INTERNECIE ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu zarówno personelowi, jak i dzieciom, w czasie zajęć i poza nimi.
2. Sieć jest monitorowana, tak aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
4. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w szkole. Do jej obowiązków należą działania według poniższych procedur:
 - Zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania.
 - Aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu.
 - Przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o uczniu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje dyrekcji, która aranżuje dla ucznia rozmowę z psychologiem lub pedagogiem na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informację, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.
5. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika szkoły ma on obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć.
6. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet przeprowadza z uczniami cykliczne warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
7. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, w związku z umożliwieniem dostępu do sieci uczniom szkoły.

ROZDZIAŁ 12.

ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA.

Gdy sygnały tylko pośrednio wskazują na krzywdzenie ucznia, musimy je potwierdzić, aby mieć przesłanki do podjęcia interwencji. Można tu mówić o kilku etapach postępowania:

1. Rozpoznanie sygnałów, które mogą wskazywać na krzywdzenie ucznia.
2. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji.
3. Analiza zebranych informacji – diagnoza problemu krzywdzenia ucznia.
4. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia ucznia.

1. Rozpoznanie sygnałów.

W pierwszym etapie potrzebna jest przede wszystkim wiedza o problemie krzywdzenia ucznia, która pomaga nam w zauważeniu i prawidłowym rozpoznaniu sygnałów.

Potrzebna jest też oczywiście odpowiednia postawa – odpowiedzialności za powierzonych nam uczniów i gotowości do reagowania w sytuacji zagrożenia ich dobra.

2. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji

W przypadku dostrzeżenia sygnałów przez szkołę należy je zweryfikować, zbierając informacje pochodzące od innych pracowników szkoły oraz zawarte w dokumentacji.

- Pedagog szkolny/psycholog szkolny – ma szczególną rolę:
 - Może zbierać informacje i koordynować działania zmierzające do pomocy uczniowi w szkole,
 - może współpracować z innymi instytucjami i osobami, np. kuratorem sądowym/reprezentantem, pracownikiem socjalnym, dzielnicowym.
- Nauczyciel wychowania fizycznego, pielęgniarka szkolna – mogą zauważyć ślady pobicia ucznia, niechęć ucznia do rozbierania się, oznaki bólu przy poruszaniu się itp.
- Wychowawcy i nauczyciele – mogą zauważyć zaburzone zachowanie ucznia, które może być skutkiem krzywdzenia, niekiedy są też świadkami krzywdzących zachowań rodziców wobec ucznia na terenie placówki.
- Dokumentacja szkolna – istotne są informacje o nieobecnościach ucznia, jego ocenach, adnotacje o zachowaniu ucznia.
- Kolejnym krokiem może być nawiązanie kontaktu z pracownikami innych służb i instytucji

zajmujących się danym uczniem i jego rodziną. Może się okazać, że oni także dostrzegali sygnały krzywdzenia, mogą też podjąć działania w kierunku sprawdzenia informacji, które posiadamy.

- Jeżeli uczeń korzysta z pomocy w placówce wsparcia dziennego (światlica, ognisko wychowawcze itp.), warto nawiązać kontakt z pracującymi tam osobami. One także mogą pomóc w ustaleniu, czy uczeń jest krzywdzony.

3. Potwierdzenie sygnałów z innych źródeł.

W zweryfikowaniu naszych podejrzeń, że uczeń jest krzywdzony, mogą nam pomóc informacje pochodzące od różnych osób z jego otoczenia:

- Innych dzieci z tej samej rodziny,
- Rodziców ucznia,
- Innych osób z rodziny,
- Osób z dalszego otoczenia (np. sąsiadów, znajomych).

Jeśli do szkoły uczęszczają inni uczniowie zdanej rodziny, to warto porozmawiać z ich nauczycielami. Jest bardzo prawdopodobne, że oni również są krzywdzeni i w jakiś sposób to sygnalizują.

Przy ocenie prawdziwości sygnałów przyjmujemy zasadę, że jeżeli są one potwierdzone z kilku źródeł, wzrasta prawdopodobieństwo krzywdzenia.

4. Analiza zebranych informacji – diagnoza problemu krzywdzenia ucznia

Po zebraniu wszystkich dostępnych informacji konieczna jest ich analiza, tak aby uzyskać obraz sytuacji ucznia, ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia dla ucznia. Trzeba znaleźć odpowiedzi na poniższe pytania:

- Czy sygnały wskazujące na krzywdzenie ucznia zostały potwierdzone przez informacje z innych źródeł? Kto jeszcze może mieć informacje o sytuacji dziecka?
- Kto krzywdzi ucznia?
- W jaki sposób?
- Czy doszło do naruszenia prawa (to ważne, ponieważ Kodeks Karny i ustawa przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakładają na instytucje obowiązek zawiadamiania przestępstwach popełnionych na szkodę uczniów)?
- W jakim stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo (zdrowie, życie, rozwój) ucznia?
- Kto może być sojusznikiem ucznia w rodzinie?

5. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia ucznia.

W rodzinie, która krzywdzi ucznia, działają silne mechanizmy zaprzeczania, co sprawia, że nie widzi ona problemu i odrzuca pomoc. Celem interwencji jest przełamanie mechanizmów obronnych, pokazanie rodzinie prawdy o jej sytuacji i stworzenie warunków do korzystania ze specjalistycznej pomocy. Podejmując interwencję, należy brać pod uwagę dynamikę systemu rodzinnego, a także rodzaj problemów, które uszkadzają jej funkcjonowanie. Każde działanie adresowane do jednej z osób w rodzinie może wpłynąć na zmianę w całym systemie, a tym samym na sytuację i bezpieczeństwo ucznia.

Najskuteczniejsze może być oddziaływanie na cały system (spotkania z wszystkimi członkami rodziny), jednak w przypadku rodzin dotkniętych alkoholizmem, kazirodztwem lub przemocą najczęściej nie jest to możliwe, szczególnie w pierwszej fazie pracy z rodziną. Dlatego konieczne jest oddziaływanie na każdą z osób osobno.

Z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa ucznia niezwykle ważne jest znalezienie w rodzinie sojusznika, który będzie ochraniać ucznia „od wewnątrz” w czasie prowadzenia działań interwencyjnych. Użyteczne jest tu dokonanie rozróżnienia pomiędzy rodzicem, który krzywdzi ucznia w sposób aktywny, stosując wobec niego przemoc, a tzw. rodzicem „niekrzywdzącym”, który jest biernym świadkiem przemocy wobec ucznia, a czasami sam także jest ofiarą. Optymalny model interwencji polega na pozyskaniu do współpracy rodzica „niekrzywdzącego” jako sojusznika ucznia, podjęcie razem z nim działań skierowanych na powstrzymanie sprawcy przemocy i jednoczesne objęcie samego ucznia konieczną pomocą z zewnątrz. Model ten dotyczy sytuacji, w której krzywdzenie przybiera charakter przemocy.

W sytuacji, w której oboje rodzice/opiekunowie krzywdzą aktywnie swoje dziecko, z reguły trzeba od razu (równolegle z rozmowami interwencyjnymi z rodzicami/opiekunami) podejmować działania prawne – zawiadamiać sąd rodzinny, a często również policję. Planując interwencję, stawiamy sobie pytanie, jakie działania należy podjąć, żeby:

- Zapewnić dziecku bezpieczeństwo,
- Wzbudzić motywację rodziny do rozwiązywania jej problemów i dokonania zmiany.

6. Działania prawne.

Działania interwencyjne mają na celu przygotowanie gruntu do udzielenia rodzinie różnych form pomocy: prawnej, psychologicznej, socjalnej, medycznej.

Kto powinien realizować te działania?

- Interwencję powinna zainicjować osoba (instytucja), która rozpoznała sygnały krzywdzenia ucznia.

- W poważniejszych przypadkach krzywdzenia dziecka konieczna jest współpraca interdyscyplinarna, w którą powinni być zaangażowani pracownicy różnych instytucji zajmujący się daną rodziną.

W takiej sytuacji istotne jest, aby opracować wspólny plan działania oraz zdecydować, kto będzie koordynował i monitorował przebieg interwencji.

- Sama interwencja, szczególnie jeżeli ogranicza się ona do działań prawnych, nie wystarczy, aby rozwiązać problemy rodziny. Konieczna jest pomoc, często długofalowa, i monitorowanie zmieniającej się sytuacji w rodzinie.

7. Zadania szkoły w pomocy uczniowi krzywdzonemu.

- Zauważenie sygnałów krzywdzenia i zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi służbami działającymi w lokalnym systemie pomocy.
- Podjęcie współpracy z rodzicami/opiekunami w celu powstrzymania krzywdzenia ucznia i rozwiązywania jego problemów.
- W uzasadnionych przypadkach podjęcie działań prawnych (zawiadomienie sądu rodzinnego, policji lub prokuratury).
- Objęcie ucznia na terenie szkoły konieczną pomocą w realizowaniu przez niego zadań szkolnych i budowaniu pozytywnych relacji z dorosłymi i rówieśnikami. Pomoc specjalistyczna (socjoterapia, psychoterapia) może być uczniowi potrzebna, jednak nie zmienia ona w sposób automatyczny jego sytuacji w środowisku szkolnym. Taki uczeń z powodu swoich trudnych doświadczeń może pełnić destrukcyjne funkcje w relacjach z innymi osobami, np. prowokować do walki lub odrzucenia. Dlatego konieczne jest podjęcie pracy nad zmianą tych relacji. Szkoła może korygować zaburzenia zachowania uczniów w ramach codziennej pracy wychowawców, nauczycieli, specjalistów.

ROZDZIAŁ 13.

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MŁOLETNIEGO I DANYCH OSOBOWYCH

1. Zasady powstały w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. We wszystkich działaniach Szkoły kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków uczniów.
2. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów uczniów, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo uczniów.

Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój uczniów – chłopców i dziewczęta, małoletnich w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujących różne grupy etniczne.

3. Rodzice/opiekunowie uczniów decydują, czy wizerunek ich dziecka zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez nas użyty.

4. Zgoda rodziców/opiekunów na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli uczniowie i rodzice/opiekunowie zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.

5. Dbamy o bezpieczeństwo wizerunków małoletnich poprzez:

a) prośbę o pisemną zgodę rodziców/opiekunów przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania, pozyskanie również zgody samych uczniów/małoletnich,

b) udzielenie wyjaśnień, do czego wykorzystamy zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będziemy przechowywać te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć/nagrań online,

c) unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi ucznia z imienia i nazwiska; jeśli konieczne jest podpisanie ucznia, używamy tylko imienia,

d) rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o uczniu, dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem ucznia (np. w przypadku zbiorów indywidualnych organizowanych przez Szkołę).

6. Zmniejszamy ryzyko kopiowania i niestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań małoletnich poprzez przyjęcie następujących zasad:

a) wszyscy uczniowie znajdujący się na zdjęciu/naganiu muszą być ubrani, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla ucznia poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,

b) zdjęcia/nagrania uczniów koncentrują się na czynnościach wykonywanych przez uczniów i w miarę możliwości przedstawiają grupę, a nie pojedyncze osoby,

c) rezygnujemy z publikacji zdjęć uczniów, nad którymi nie sprawujemy już opieki, jeśli oni lub

ich rodzice/opiekunowie nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć po odejściu ze Szkoły,

d) wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków uczniów są rejestrowane i zgłaszane dyrekcji, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich.

7. W sytuacjach, w których Szkoła rejestruje wizerunki małoletnich do własnego użytku, deklarujemy, że:

a) uczniowie i rodzice/opiekunowie zawsze będą poinformowani o tym, że dane wydarzenie

będzie rejestrowane,

b) zgoda rodziców/opiekunów na rejestrację wydarzenia zostanie przyjęta przez nas na piśmie oraz uzyskamy przynajmniej ustną zgodę ucznia,

c) jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście), zadbamy o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży poprzez:

- zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych,

- zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwania wydarzenia,

- niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z młodzieżą bez nadzoru pracownika naszej Szkoły,

- poinformowanie rodziców/opiekunów oraz uczniów, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia, i upewnienie się, że rodzice/opiekunowie udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.

8. Jeśli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajozraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów ucznia nie jest wymagana.

9. W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki swoich dzieci do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

- a) wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki uczniów i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku małoletnich przez ich rodziców/opiekunów,

- b) zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki uczniów nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie tych uczniów wyrażą na to zgodę,

- c) przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku małoletniego.

10. Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez nas wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrekcji Szkoły.

11. W powyższej sytuacji upewnimy się, że rodzice/opiekunowie udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci. Oczekujemy następujących informacji lub dokumentów:

- a) imienia, nazwiska i adresu osoby lub redakcji występującej o zgodę,

- b) uzasadnienia potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał,

c) podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.

12. Personelowi Szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku ucznia na terenie instytucji bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna ucznia oraz bez zgody dyrekcji.

13. Personel Szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnimi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów uczniów i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawiciela mediów o sprawie ucznia lub jego rodzica/opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

14. W celu realizacji materiału medialnego dyrekcja Szkoły może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń instytucji dla potrzeb nagrania. Podejmując taką decyzję, poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie instytucji uczniów.

15. Jeśli uczniowie, rodzice lub opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku ucznia, będziemy respektować ich decyzję. Z wyprzedzeniem ustalimy z rodzicami/opiekunami i uczniami, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować ucznia, aby nie utrwaląc jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych.

16. Rozwiązanie, jakie przyjmiemy, nie będzie wykluczające dla ucznia, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

17. Przechowujemy materiały zawierające wizerunek małoletnich w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla nich:

a) nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz w szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez Szkołę,

b) nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez Szkołę w polityce ochrony danych osobowych,

c) nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki uczniów na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive),

Rozdział 14.

PROCEDURA POSTĘPOWAIA W PRZYPADKU ŚMIERCI JEDNEGO Z RODZIÓW/OPIEKUNÓW PRAWNYCH UCZNIA

1. Cel procedury

Celem procedury jest zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa emocjonalnego, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz właściwej organizacji pomocy po doświadczeniu śmierci rodzica/opiekuna prawnego. Procedura ma na celu ograniczenie skutków kryzysu emocjonalnego oraz zapewnienie odpowiednich warunków funkcjonowania w środowisku szkolnym .

2. Zakres procedury

Procedura dotyczy wszystkich uczniów szkoły, którzy doświadczyli śmierci jednego z rodziców/ opiekunów prawnych, niezależnie od okoliczności zdarzenia.

3. Osoby odpowiedzialne

- Dyrektor szkoły
- Wychowawca klasy
- Pedagog szkolny
- Psycholog szkolny
- Nauczyciele uczący

4. Uzyskanie informacji o zdarzeniu

- **Informacja o śmierci rodzica /opiekuna prawnego może zostać przekazana przez**
 - a) Drugiego rodzica/opiekuna prawnego
 - b) Członków rodziny
 - c) Ucznia
 - d) Pracowników szkoły
- Osoba posiadająca informację o zdarzeniu przekazuje je Dyrektorowi szkoły, wychowawcy klasy z zachowaniem zasad poufności
- Informacje dotyczące sytuacji rodzinnej ucznia przekazywane są wyłącznie osobą zaangażowanym w udzielanie pomocy, wsparcia

5. Działania szkoły po uzyskaniu informacji

- a) Dyrektor szkoły wyznacza osoby odpowiedzialne za organizację wsparcia ucznia
- b) Wychowawca klasy bądź psycholog szkolny :
 - Nawiązuje kontakt z rodzicem/opiekunem prawnym lub rodziną ucznia
 - Przekazuje wyrazy współczucia
 - Rozpoznaje potrzeby emocjonalne i organizacyjne ucznia
 - Ustala zakres informacji możliwych do przekazania społeczności szkolnej
- c) Rozmowy prowadzone są z zachowaniem delikatności, poszanowania prywatności oraz granic emocjonalnych

6. Przygotowanie szkoły do powrotu ucznia

a) Przed powrotem ucznia do szkoły wychowawca :

- Ustala termin powrotu ucznia do szkoły
- Rozpoznaje potrzeby ucznia w zakresie wsparcia emocjonalnego
- Ustala możliwość czasowego dostosowania wymagań edukacyjnych
- Informuje nauczycieli uczących o sytuacji ucznia w zakresie niezbędnym do zapewnienia wsparcia

b) Nauczyciele zobowiązani są:

- a) Zachowania taktu i empatii
- b) Unikania komentarzy dotyczących sytuacji rodzinnej ucznia
- c) Możliwego, czasowego dostosowania wymagań edukacyjnych
- d) Uwzględnienia koncentracji, trudności emocjonalnych lub pogorszonego funkcjonowania ucznia

7. Rozmowa wspierająca z uczniem

- Po powrocie ucznia do szkoły wychowawca, psycholog lub pedagog przeprowadza rozmowę wspierającą
- Rozmowa odbywa się w warunkach zapewniających poczucie bezpieczeństwa i prywatności
- Podczas rozmowy należy:
 - a) Rozpoznać potrzeby ucznia
 - b) Umożliwić uczniowi wyrażenie emocji, jeśli wyrazi taką gotowość
 - c) Wskazać osoby, do których uczeń może zwrócić się o pomoc
 - d) Poinformować o dostępnych formach wsparcia
- Dopuszczalnie nie jest :
 - a) Wywieranie presji na rozmowę
 - b) Wypytywanie o szczegóły śmierci
 - c) Ocenianie reakcji emocjonalnych ucznia

8. Działania wobec klasy ucznia

- a) Przeprowadzenie rozmowy dotyczącą właściwych sposobów wsparcia kolegi/koleżanki
- b) Przeciwdziałanie plotkom
- c) Przypomnienie o konieczności poszanowania prywatności ucznia

9. Formy wsparcia psychologiczno-pedagogiczne

Uczeń może zostać objęty:

- Indywidualnym wsparciem psychologa szkolnego
- Rozmowami wspierającymi z pedagogiem szkolnym
- Wsparciem, pomocą wychowawcy
- Dostosowaniem wymagań edukacyjnych do aktualnych możliwości psychofizycznych

- Wsparciem poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innych instytucji specjalnych – za zgodą rodzica /opiekuna prawnego

10. Monitorowanie sytuacji ucznia:

- Wychowawca, oraz psycholog\pedagog monitorują funkcjonowanie ucznia po doświadczeniu straty
- Szczególną uwagę należy zwrócić na :
 - a) Wycofanie społeczne
 - b) Obniżenie nastroju
 - c) Pogorszenie wyników w nauce
 - d) Zwiększoną absencję zachowania ryzykowne
 - e) Symptomu kryzysu psychicznego

11. Postanowienia końcowe:

- Wszystkie działania prowadzone są z poszanowaniem godności, prywatności oraz dobra ucznia
- Uczeń ma prawo do przeżywania żałoby w indywidualny sposób i we własnym tempie